

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 23 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Hoffa

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Krystyna Wojciechowska-Trawka

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2019 r. w Poznaniu na rozprawie

**sprawy z powództwa (...) (...)z siedzibą w W. / (...) reprezentowany przez (...) Towarzystwo F. (...).
z siedzibą w W. /KRS: (...)**

przeciwko S. Z. /PESEL: (...)/

o zapłatę

I. Utrzymuje w mocy, w całości, nakaz zapłaty z dnia 30 czerwca 2017 r. wydany w postępowaniu nakazowym, przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie XII Nc 189/17.

II. Kosztami sądowymi dotyczącymi postępowania prowadzonego po wniesieniu przez pozwanego zarzutów od nakazu zapłaty obciąża pozwanego wyłącznie w zakresie kosztów

sądowych poniesionych w kwocie 1000 zł, a tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7200 zł /siedem tysięcy dwieście złotych/.

/-/ E. Hoffa

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym do tut. Sądu w dniu 19 czerwca 2017 r. powód (...) (...)z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od S. Z. kwoty 782.071,49 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych i opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

W uzasadnieniu wskazał, że jest następcą prawnym (...) Banku (...) S.A., który jest zaś następcą prawnym (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W., w związku z połączeniem (...) Banku (...) S.A. oraz (...) Banku (...) S.A.

Pomiędzy wierzycielem pierwotnym (...) Bank (...) S.A a pozwanym została zawarta w dniu 14 grudnia 2009 r. umowa kredytu hipotecznego, na podstawie której Bank oddał do dyspozycji kredytobiorcy środki pieniężne w ustalonej umową wysokości. Strony umowy postanowiły, że tytułem zabezpieczenia spłaty kredytu wraz z odsetkami i innymi należnościami wynikającymi z umowy będzie hipoteka, która będzie obciążać nieruchomości o nr KW (...).

Pozwany nie wywiązał się ze zobowiązania kredytowego. W związku z tym Bank wykorzystał przysługujące mu na podstawie umowy uprawnienie i wypowiedział pozwanemu umowę kredytu. Uległa ona rozwiązaniu – wymagalna stała się więc cała kwota niespłaconego kapitału wraz z kwotą odsetek umownych stanowiących część odsetkową raty kapitałowo-odsetkowej za okres obowiązywania umowy oraz odsetek karnych za opóźnienie naliczonych od zadłużenia przeterminowanego. Bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, któremu nadana została

klauzula wykonalności. Z wniosku wierzyciela pierwotnego prowadzone było postępowanie egzekucyjne, które nie doprowadziło do wyegzekwowania należności stwierdzonej bankowym tytułem egzekucyjnym.

W dniu 6 sierpnia 2015 r. Bank zawarł z powodem umowę przelewu wierzytelności, cedując na jego rzecz całość praw i obowiązków wynikających z ww. umowy kredytowej. Następnie powód wystąpił z wnioskiem o zmianę dotychczasowego wierzyciela hipotecznego w KW nr (...). Zgodnie z treścią jej odpisu wierzycielem z tytułu wierzytelności zabezpieczonej hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 792.000 zł, wobec pozwanego jest powód.

W wyjaśnieniu dochodzonej pozewem kwoty powód wskazał, że składają się na nią: należność główna (kapitał) – 511.679,49 zł, odsetki ustawowe liczone od kwoty kapitału za okres od 7 sierpnia 2015 r. do 24 maja 2017 r. – 77.522,95 zł, odsetki umowne – 19.333,55 zł, część odsetek karnych – 173.535,50 zł, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Nakazem zapłaty wydanym przez tut. Sąd w postępowaniu nakazowym w dniu 30 czerwca 2017 r. (k. 132) orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany wniósł zarzuty od powyższego nakazu zapłaty (błędnie nazwane „sprzeciwem”, k. 139-142), w których domagał się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Pozwany w pierwszej kolejności podniósł zarzut przedawnienia roszczenia dochodzonego pozewem. Zaznaczył, że pozew został złożony 25 maja 2017 r. (data pisma), zaś roszczenie objęte przedmiotową umową kredytu, z uwagi na jej wypowiedzenie dokonane pismem z 4 stycznia 2013 r. – z 30-dniowym okresem wypowiedzenia, uległo przedawnieniu w dniu 1 marca 2016 r. Pozwany wywodził powyższe z brzmienia art. 118 k.c. – uznał przy tym, że roszczenie dochodzone pozewem związane jest z prowadzeniem przez powoda działalności gospodarczej, zatem okres przedawnienia wynosi 3 lata. Pozwany dodał, że termin ten nie został przerwany przez wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego, opatrzonego klauzulą wykonalności, ani na skutek wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego – podmiotem działającym w tych czynnościach był bowiem (...) Bank (...) S.A., nie powód – nabywca wierzytelności niebędący bankiem.

Z ostrożności procesowej pozwany podniósł, że powód nie udowodnił wysokości dochodzonego roszczenia – w szczególności co do wysokości należności głównej, gdyż przedłożony przez powoda wyciąg z ksiąg rachunkowych zawiera tylko ogólne pozycje, nadto w wykazie wierzytelności objętych umową cesji nie wskazano wysokości wierzytelności banku przysługującej względem pozwanego (wskazano jedynie wysokość zabezpieczenia hipotecznego). Zdaniem pozwanego podobna sytuacja zachodzi w przypadku wysokości kwot odsetek i pozostałych kosztów. Podniósł przy tym, że całkowita kwota kapitału kredytu została określona w umowie na 528.000 zł, co oznacza, iż żądanie zasądzenia kwoty 782.071,49 zł wymaga jej szczegółowego określenia z podaniem kwot składających się na tą sumę. Pozwany dodał, że suma kapitału, z uwagi na dokonywane przez niego systematyczne wpłaty (k. 147-192) winna ulec zmniejszeniu, nie zwiększeniu.

Odnosząc się do zarzutów pozwanego powód w piśmie z 27 lipca 2018 r. (k. 256-260) zaprzeczył wszelkim jego twierdzeniom i zarzutom, podtrzymując powództwo. Jednocześnie powód wniósł o przeprowadzenie dowodu ze wskazanych w treści pisma dokumentów.

Powód zwrócił uwagę, że pozwany przyznał w treści zarzutów, iż zawarł umowę kredytową z (...) Bank (...) S.A., którego następcą prawnym jest (...) Bank (...) S.A., która została skutecznie wypowiedziana, nadto, że doszło do skutecznej cesji wierzytelności przysługującej względem pozwanego na powoda.

Odpowiadając na zarzut przedawnienia roszczenia powód wskazał, że wierzytelność dochodzona pozewem w niniejszej sprawie jest zabezpieczona hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 792.000 zł. Zgodnie zaś z art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Powód podniósł wobec tego,

że jedyną konsekwencją ewentualnego uznania zarzutu przedawnienia w niniejszej sprawie byłoby ograniczenie odpowiedzialności pozwanego do obciążonej hipotecznie nieruchomości i do kwoty ustanowionej hipoteki.

Powód nie zgodził się nadto z twierdzeniami pozwanego co do braku udowodnienia wysokości dochodzonego roszczenia. Powołał się w tej mierze na dowody dołączone do pozwu – kopie umowy kredytowej, wypowiedzenia tej umowy, bankowego tytułu egzekucyjnego, wniosku o wszczęcie egzekucji. Dodał, że pozwany dołączył do zarzutów potwierdzenia wpłat dokonanych w okresie od 6 lutego 2010 r. do 13 lutego 2012 r., a wpłaty były dokonywane od 5 lutego 2010 r. do 4 czerwca 2012 r. – wszystkie te wpłaty zostały jednak dokonane przed datą wypowiedzenia pozwanemu umowy kredytu, tj. przed 4 stycznia 2013 r. Zatem stan zaległości wskazany przez wierzyciela pierwotnego w treści wypowiedzenia uwzględniał już dokonane przez pozwanego wpłaty w okresie poprzedzającym postawienie wierzytelności w stan wymagalności.

Nadto, zdaniem powoda dowodami potwierdzającymi istnienie zobowiązania pozwanego zarówno co do zasady, jak i wysokości są: załączony do pozwu odpis aktualny KW nr (...), w której dziale IV figuruje wpisana na rzecz powoda hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 792.000 zł, zabezpieczająca spłatę zobowiązania dochodzonego pozwem w niniejszej sprawie oraz wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda sporządzony w trybie art. 194 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych.

Pismem z 2 stycznia 2019 r. (k. 274-275) pełnomocnik pozwanego wniósł o zobowiązanie poprzednika prawnego powoda, tj. (...) Bank (...) S.A. do wydania wyciągu z rachunku bankowego pozwanego z wykazem spłat kolejnych rat kredytowych na jego rzecz.

Nadto, pismem z 9 stycznia 2019 r. (k. 285-290) pełnomocnik pozwanego wniósł o uchylenie nakazu zapłaty z 30 czerwca 2017 r., wydanego w sprawie o sygn. akt XII Nc 189/17; oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17 zł z tytułu zwrotu opłaty skarbowej uiszczonej od złożonego pełnomocnictwa. Z ostrożności procesowej wniósł o zawieszenie postępowania w niniejszej sprawie na podstawie art. 177 § 3¹ k.p.c. z uwagi na postępowanie toczące się przed Trybunałem Konstytucyjnym o sygn. akt(...), którego wynik – zdaniem pozwanego – może mieć wpływ na niniejsze postępowanie.

Na rozprawie 10 stycznia 2019 r. pełnomocnik pozwanego powtórzył, że nie nastąpiła przerwa biegu przedawnienia, bowiem pozwany nie wyraził zgody na przeniesienie przez wierzyciela pierwotnego na powoda uprawnień wynikających z hipoteki kaucyjnej, a zdaniem pozwanego bez takiej zgody – wyrażonej na piśmie – czynność przeniesienia praw z hipoteki, stanowiąca element umowy cesji, jest „prawnie bezskuteczna, a nawet nieważna”. Pozwany podtrzymał również zarzut przedawnienia roszczenia (k. 316).

Pismem z 9 kwietnia 2019 r. (k. 337-340) pełnomocnik powoda odniósł się do zarzutów i twierdzeń pozwanego zawartych w piśmie jego pełnomocnika z 9 stycznia 2019 r. Powód im zaprzeczył, podtrzymując wnioski dowodowe zgłoszone w pozwie.

Do powyższego pełnomocnik pozwanego odniósł się w piśmie z 8 maja 2019 r. (k. 347) – zaznaczył w szczególności, że dochodzona w niniejszej sprawie wierzytelność nie istnieje, tym samym brak jest możliwości zaspokojenia powoda jako wierzyciela z hipoteki kaucyjnej.

Na rozprawie 9 maja 2019 r. pozwany wniósł m.in. o nieobciążanie go kosztami postępowania z uwagi na jego trudną sytuację finansową.

Na tymże terminie rozprawy Sąd oddalił wniosek powoda o przeprowadzenie wywiadu w D. Bank (k. 257), dowodu z opinii biegłego oraz z historii wpłat na poczet kredytu (k. 260). Nadto oddalił wniosek pozwanego o zawieszenie niniejszego postępowania do czasu rozstrzygnięcia przez Trybunał Konstytucyjny sprawy (...) (k. 285v).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Dnia 14 grudnia 2009 r. pozwany zawarł z (...) Bank (...) S.A. umowę kredytu hipotecznego nr (...), na podstawie której bank oddał do dyspozycji pozwanego środki pieniężne w ustalonej umową wysokości (528.000 zł), natomiast strona pozwana zobowiązała się do zwrotu tej kwoty wraz z odsetkami w ustalonych terminach spłaty.

Bezsporne, nadto dowód: odpis umowy kredytu hipotecznego nr (...) z 14 grudnia 2009 r. wraz z pozostałymi indywidualnymi warunkami kredytu oraz oświadczeniem o poddaniu się egzekucji (k. 6-17).

Strony umowy postanowiły, że tytułem zabezpieczenia spłaty udzielonego kredytu wraz z odsetkami i innymi należnościami wynikającymi z treści umowy będzie hipoteka obciążająca nieruchomość, dla której Sąd Rejonowy P. (...)w P., Wydział V Ksiąg wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr KW (...).

Dowód: odpis KW (...) (k. 18v).

Pozwany płacił raty kredytu w okresie od 5 lutego 2010 r. do 6 lutego 2012 r., czego następnie zaprzestał. Po uwzględnieniu ostatniej \splaconej raty dług kapitałowy wynosił 515.195,42 zł.

W związku z niewywiązywaniem się przez pozwanego z przyjętych na siebie zobowiązań w szczególności nie uregulowania na rzecz banku płatności szczegółowo określonych w umowie bank wykorzystał przysługujące mu uprawnienie i wypowiedział pozwanemu umowę kredytu hipotecznego w dniu 4 stycznia 2013 r. Umowa uległa tym samym rozwiązaniu, co doprowadziło do powstania wymagalności całej kwoty niespłaconego przez pozwanego kapitału wraz z kwotą odsetek umownych stanowiących część odsetkową raty kapitałowo-odsetkowej za okres obowiązywania umowy oraz odsetek karnych za opóźnienie, naliczonych od zadłużenia przeterminowanego. Bank zobowiązał pozwanego do spłaty salda zadłużenia w terminie określonym w wypowiedzeniu umowy.

Z uwagi na brak spłaty bank wystawił wobec pozwanego bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 13 lutego 2013 r. o nr (...). Tytuł egzekucyjny otrzymał klauzulę wykonalności 14 marca 2013 r. na mocy postanowienia Sądu Rejonowego P. (...)w P. w sprawie o sygn. akt(...)

Bezsporne, nadto dowód: oświadczenie wierzyciela pierwotnego z 4 stycznia 2013 r. o wypowiedzeniu kredytobiorcy umowy kredytu hipotecznego (k. 19-20); kopia bankowego tytułu egzekucyjnego (...) Bank (...) S.A. nr (...) z 13 lutego 2013 r. wraz z postanowieniem z 14 marca 2013 r. o nadaniu klauzuli wykonalności, wydanym przez Sąd Rejonowy P. (...)w P. w sprawie o sygn. akt (...) (k. 21-23); potwierdzenia wpłat rat przez pozwanego (k. 147-192, 292-315); wyjaśnienia pozwanego złożone na rozprawie 9 maja 2019 r. (e-protokół, adnotacja od 00:04:14, k. 348-349).

W oparciu o ww. tytuł wykonawczy wierzyciel pierwotny wystąpił z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Na jego skutek, komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym P. (...)wP. P. T. wszczął postępowanie egzekucyjne o sygn. akt (...)

Bezsporne, nadto dowód: kopia wniosku o wszczęcie egzekucji z 18 kwietnia 2013 r., skierowanego do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym P. (...)w P. P. T. (k. 24-25); kopie zawiadomień komornika z 24 kwietnia 2013 r. o wszczęciu egzekucji z nieruchomości i wezwaniu do zapłaty długu oraz o zajęciu wierzytelności, sygn. akt (...) (k. 143-144); kopia zawiadomienia komornika z 6 czerwca 2016 r. o braku dojścia licytacji do skutku (k. 26).

W dniu 18 kwietnia 2013 r. Biuro (...) SA zakończyło postępowanie likwidacyjne szkody z ubezpieczenia niskiego wkładu kredytu hipotecznego udzielonego przez wierzyciela pierwotnego. Postępowanie to zostało zakończone wypłatą odszkodowania na rzecz pozwanego.

Dowód: kopia zawiadomienia o zakończeniu postępowania likwidacyjnego z 22 kwietnia 2013 r. (k. 146).

Dnia 6 sierpnia 2015 r. bank zawarł z powodem umowę przelewu wierzytelności, cedując na jego rzecz całość praw i obowiązków wynikających z umowy zawartej przez pozwanego z wierzycielem pierwotnym.

Dowód: kopia umowy sprzedaży wierzytelności z 6 sierpnia 2015 r. wraz z Załącznikiem nr 1, oświadczeniem o przeniesieniu hipoteki, oświadczeniem o spełnieniu warunku przewidzianego umową cesji wraz z kopiami pełnomocnictw do zawarcia umowy przelewu wierzytelności i kopiami odpisów z KRS stron umowy cesji (k. 27-120).

Następnie powód wystąpił z wnioskiem o zmianę dotychczasowego wierzyciela hipotecznego w księdze wieczystej nr (...). Zgodnie z treścią jej aktualnego odpisu, wierzycielem z tytułu wierzytelności zabezpieczonej hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 792.000 zł, wobec pozwanego jest obecnie powód.

Dowód: odpis KW (...).

Pismem z 9 września 2015 r. powód zawiadomił pozwanego o cesji wierzytelności, a wierzyciel pierwotny o jej sprzedaży na rzecz powoda.

Dowód: odpis zawiadomienia o przelewie wierzytelności wraz z wezwaniem do zapłaty z 9 września 2015 r., skierowanych do pozwanego (k. 121-122).

Powód nabył wierzytelność względem pozwanego dochodzoną pozwem, na dowód czego wystawił wyciąg z jego ksiąg rachunkowych nr (...) z 25 maja 2017 r., podpisany przez osobę upoważnioną do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych funduszu i opatrzony pieczęcią towarzystwa zarządzającego funduszem sekurytyzacyjnym.

Dowód: wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda nr (...) z 25 maja 2017 r. (k. 5).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wymienione kopie dokumentów i twierdzenia wyraźnie przyznane albo nie zaprzeczone przez pozwanego. Strona powodowa przedłożyła odpisy z KRS wskazujące na połączenie (...) Bank (...) S.A. w W. (jako spółki przejmującej) (...) Bank (...) S.A. (jako spółki przejmowanej), czemu strona pozwana nie zaprzeczyła. Powód przedłożył nadto odpowiednie kopie dokumentów celem wykazania przejścia praw i obowiązków z tytułu wierzytelności względem pozwanego z wierzyciela pierwotnego na (...) Wierzytelności Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty. Należało więc uznać, że pozwany nie kwestionuje istnienia i prawdziwości oryginałów tych dokumentów. Zgodnie więc z art. 308 k.p.c. stwierdzić trzeba, że przedłożone kserokopie mogą służyć za dowód istnienia dokumentów urzędowych wskazujących na zaistnienie ww. okoliczności.

Pozwany nie zaprzeczył faktowi wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego i jego treści, zaopatrzenia go klauzulą wykonalności oraz prowadzenia na jego podstawie egzekucji. Nie negował okoliczności, że kserokopie dokumentów potwierdzających powyższe okoliczności wiernie odzwierciedlają treść oryginałów. Okoliczności te uznać zatem należało za bezsporne i to bez konieczności zwracania się o akta, w których znajdowały się ich oryginały. Odmienną kwestią jest natomiast dopuszczalność kwestionowania w niniejszym postępowaniu istnienia wierzytelności objętej bankowym tytułem egzekucyjnym pomimo opatrzenia go sądową klauzulą wykonalności i prowadzenia na jego podstawie postępowania egzekucyjnego.

Umowa kredytu, której kserokopię złożył powód do akt sprawy, zawarta między pozwanym a (...) Bank (...) S.A. w W. stanowi wprawdzie dokument prywatny w rozumieniu art. 244 k.p.c. niemniej jednak, zgodnie z art. 253 k.p.c. to na pozwanym, jako podpisującym dany dokument, spoczywał ewentualny ciężar dowodu, że umowa dotyczy innej osoby. Pozwany nie zaprzeczył obowiązywaniu umowy, wobec czego fakt ten należy uznać za udowodniony.

Sąd uznał także za prawdziwe i wiarygodne dokumenty wskazujące na przejście przez powoda praw i obowiązków wierzyciela pierwotnego w zakresie należności względem pozwanego. Okoliczność ta wynika z nie kwestionowanej przez pozwanego umowy cesji.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Odnosząc się do poszczególnych zarzutów strony pozwanej w pierwszej kolejności stwierdzić trzeba, że na uwzględnienie nie zasługuje zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia, skoro zostało ono zabezpieczone hipoteką, i to ustanowioną do kwoty 792.000 zł. Zgodnie zaś z art. 79 ust. 1 ustawy z 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U.2018.0.1916 t.j., dalej: „u.k.w.h.”), w razie przelewu wierzytelności hipotecznej na nabywcę przechodzi także hipoteka, chyba że ustawa stanowi inaczej. Do przelewu wierzytelności hipotecznej niezbędny jest wpis w księdze wieczystej. Hipoteka nie może być przeniesiona bez wierzytelności, którą zabezpiecza (ust. 2). Nadto, ewentualne przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przepisu tego nie stosuje się do roszczeń o świadczenia uboczne (art. 77 cyt. ustawy). Z powyższego wynika zatem, że przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką pociąga za sobą skutki tylko w sferze obligacyjnej i nie pozbawia wierzyciela hipotecznego możliwości zaspokojenia się z obciążonej nieruchomości, niezależnie od tego, czy jej właściciel jest również dłużnikiem osobistym. Skoro zaś powód wpisany jest obecnie w treści KW nr (...), prowadzonej dla nieruchomości pozwanego, jako wierzyciel hipoteczny ma on prawo dochodzić zabezpieczonej w ten sposób wierzytelności.

Co więcej, w wyroku z 15 maja 2019 r., sygn. akt SK 31/17, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece jest zgodny z art. 64 ust. 2 oraz z art. 64 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W uzasadnieniu Trybunał zaznaczył, że celem hipoteki jest stworzenie gwarancji efektywnej ochrony praw wierzyciela, zaś domaganie się ochrony przez dłużnika rzeczowego nie będącego dłużnikiem osobistym nie może wyłączać czy ograniczać uprawnień jakie płyną z instytucji zabezpieczenia dla wierzyciela.

Niezależnie od powyższego zarzut przedawnienia nie zasługiwałby na uwzględnienie również z tego względu, że – zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego (patrz uchwała Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2004 r., sygn. akt IIICZP101/03, (...) nr 4 poz. 58 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 23 listopada 2011 r., sygn. akt IVCSK156/11, L.) – nadanie klauzuli wykonalności tytułowi powoduje przerwanie biegu przedawnienia. Jednocześnie, zgodnie z art. 123 k.c., każda czynność przed organem powołanym do egzekwowania roszczeń, przedsięwzięta bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia także powoduje przerwanie biegu przedawnienia, a termin przedawnienia nie biegnie do czasu zakończenia postępowania egzekucyjnego (patrz: P. Machnikowski, Komentarz do art. 123 KC, w: E. Gniewek red.: Kodeks cywilny. Komentarz, Legalis). W przedmiotowej sprawie wierzyciel prowadził egzekucję co najmniej do czerwca 2016 roku (patrz zawiadomienie komornika o braku dojścia licytacji do skutku, k. 26), tak więc bieg przedawnienia nie rozpoczął się przed tą datą i nie mógł upłynąć do dnia wytoczenia powództwa, tj. do dnia 19 czerwca 2017 r.

Nie ulega wątpliwości także bezzasadność zarzutu pozwanego, że mimo spłacania przez niego zobowiązania wierzyciel wypowiedział mu umowę kredytową. Jak wynika bowiem z treści złożonych przez niego potwierdzeń wpłat, pozwany uiszczał raty kredytu wyłącznie w okresie poprzedzającym wypowiedzenie umowy, tj. od lutego 2010 roku do lutego 2012 roku, wypowiedzenie nastąpiło zaś pismem z 4 stycznia 2013 r. Błędne były nadto twierdzenia pozwanego, że powód wskazał niewłaściwą kwotę należności głównej – po uwzględnieniu ostatniej raty wpłaconej przez pozwanego dług kapitałowy wynosił bowiem 515.195,42 zł (k. 147), zatem nawet nieco więcej niż wskazano z tego tytułu w pozwie (511.679,49 zł). Co więcej, pozwany – mimo stosownego wezwania (k. 265) – nie złożył wyciągu ani odpisu pisma o jego wydanie przez bank (k. 274), z których wynikałoby, że uiszczył tytułem spłaty kredytu jakiegokolwiek kwoty po dacie wypowiedzenia umowy.

Na uwzględnienie nie zasługuje także zarzut braku zgody pozwanego na przelew wierzytelności, gdyż zgodnie z treścią art. 509 § 1 k.c., wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (art. 509 § 2 k.c.). Tym samym, wraz z przelewem wierzytelności zabezpieczonej hipotecznie, na jej nabywcę przechodzi także hipoteka, chyba że ustawa stanowi inaczej. Kwestię tę reguluje cyt. art. 79 u.k.w.h. Do przelewu wierzytelności potrzebny jest także wpis w księdze wieczystej, który ma charakter konstytutywny.

Niewątpliwie, sam przelew wierzytelności hipotecznej w zasadzie nie wymaga zgody dłużnika, chyba że co innego wynikałoby z umowy zawartej pomiędzy stronami stosunku obligacyjnego. W treści umowy o kredyt hipoteczny z 14 grudnia 2009 r. brak jest zastrzeżenia umownego, że do przelewu wynikającej z niej wierzytelności wymagana jest zgoda dłużnika. Jednocześnie trzeba podkreślić, że także art. 95 Prawa bankowego nie zawiera wymogu, aby przelew wierzytelności hipotecznej wymagał zgody właściciela obciążonej nieruchomości i to bez względu na to, czy jest on dłużnikiem czy osobą trzecią. W myśl bowiem art. 95 ust. 5 Prawa bankowego przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio do ujawnienia w księdze wieczystej zmiany treści hipoteki i przeniesienia hipoteki w związku ze zbyciem wierzytelności bankowej oraz do dokonania wpisu hipoteki obciążającej użytkowanie wieczyste, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu oraz wierzytelność hipoteczną. Nadto, zgodnie z art. 95 ust. 6 Prawa bankowego, przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do przeniesienia hipoteki w związku ze zbyciem wierzytelności bankowej.

Zdaniem Sądu z treści art. 95 ust. 1-4 Prawa bankowego nie można wyprowadzić twierdzenia, że warunkiem wpisu zmiany wierzyciela hipotecznego w dziale IV księgi wieczystej winno być oświadczenie właściciela obciążonej nieruchomości wyrażające zgodę na taką zmianę. Przyjmuje się, że do ujawnienia takiej zmiany wymagane jest oświadczenie hipotariusza (wierzyciela hipotecznego). Takie zaś oświadczenie wynika z treści umowy cesji wierzytelności zawartej pomiędzy (...) Bank (...) S.A. a powodem z podpisami notarialnie poświadczonymi (k. 37). Jeszcze raz należy podkreślić, że w/w przepisy Prawa bankowego nie mają zastosowania wprost, a jedynie odpowiednio do ujawnienia zmiany wierzyciela w treści hipoteki w dziale IV księgi wieczystej. Przepisy regulujące przelew wierzytelności hipotecznej nie wskazują, w jakiej formie powinna być zawarta umowa przelewu takiej wierzytelności. Z kolei zgodnie z art. 511 k.c., jeżeli wierzytelność jest stwierdzona pismem, to także jej przelew powinien być stwierdzony pismem. Należy też zaznaczyć, że z art. 31 ust. 1 u.k.w.h. wynika ogólna zasada, że wpis w księdze wieczystej może być dokonany na podstawie dokumentu z podpisem notarialnie poświadczonym, jeżeli przepisy szczególne nie przewidują innej formy dokumentu. Reasumując, w ocenie Sądu ujawnienie zmiany wierzyciela hipotecznego poprzez wpis w dziale IV KW nr (...) hipoteki umownej kaucyjnej do kwoty 792.000 zł na rzecz powoda zostało zrealizowane w oparciu o właściwe dokumenty, a do ujawnienia tej zmiany nie była wymagana pisemna zgoda pozwanego.

Przechodząc do analizy wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu (k. 5) wskazać trzeba, że rzeczywiście jest on dokumentem prywatnym, jednak powinien być rozpatrywany w całokształcie materiału dowodowego zebranego przez Sąd – w szczególności powinien być czytany łącznie z umową cesji wierzytelności.

W wyroku Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2013 r. (sygn. akt V CSK 329/12) stwierdzono, że dane ujawnione w księgach rachunkowych funduszu oraz wyciągu z tych ksiąg mogą stanowić dowód tego, że określonej kwoty wierzytelność jest wpisana w księgach rachunkowych względem określonego dłużnika na podstawie opisanego w tych księgach zdarzenia, np. cesji wierzytelności. Zestawienie tych dwóch dokumentów jednoznacznie świadczy o tym, że jest to ta sama wierzytelność, będąca przedmiotem przelewu i znajdująca się w wyciągu z ksiąg powoda.

Na potwierdzenie wypowiedzenia kredytu przez (...) Bank (...) S.A. powód przedstawił kserokopię pisma z 4 stycznia 2013 r. (k. 19-20). Pismo to należało uznać za dokument prywatny, gdyż zgodnie z art. 95 ust.1a Prawa bankowego, dokumenty wystawione przez bank nie korzystają z mocy dowodowej dokumentu urzędowego w postępowaniu cywilnym przeciwko konsumentom. Tylko niektóre dokumenty wystawione przez bank mają moc dokumentu urzędowego, przy czym dotyczy to tylko wyciągów z ksiąg rachunkowych czy pokwitowań odbiorów w postępowaniach dotyczących zabezpieczeń na rzecz banku. Tak więc dokument, na który powołuje się strona powodowa jest jedynie oświadczeniem, będącym dokumentem prywatnym (por. wyrok TK z 15 marca 2011 r., sygn. akt P7/09 oraz Z. Ofiarski, Komentarz do art. 95 ustawy Prawo bankowe w: Ofiarski Zbigniew, Prawo bankowe. Komentarz, LEX nr 141890).

Na rozprawie 9 maja 2019 r. pozwany nie przypominał sobie, by doręczono mu pismo o wypowiedzeniu umowy kredytu (k. 348). Niemniej jednak, powód dołączył do pozwu dokumenty z akt postępowania(...): bankowy tytuł egzekucyjny z 13 lutego 2013 r. (k. 21-22), postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności z 14 marca 2013 r. (k. 23) oraz dokumenty inicjujące postępowanie egzekucyjne (k. 24-25).

W tym miejscu należy przywołać treść art. 253 k.p.c., zgodnie z którym jeżeli strona zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie osoby, która je podpisała, od niej nie pochodzi, obowiązana jest okoliczności te udowodnić. Jeżeli jednak spór dotyczy dokumentu prywatnego pochodzącego od innej osoby niż strona zaprzeczająca, prawdziwość dokumentu powinna udowodnić strona, która chce z niego skorzystać.

W tym kontekście, należy wskazać, że walor dokumentu urzędowego nadaje ww. dokumentom klauzula wykonalności nadana tytułowi egzekucyjnemu w postępowaniu(...), na podstawie którego prowadzona była egzekucja, a pozwany się temu nie sprzeciwiał. W konsekwencji, należy uznać okoliczność postawienia wierzytelności z kredytu w stan wymagalności. Nadto, zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z 7 października 2010 r. (sygn. akt IV CSK 187/10), postanowienie sądu o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu korzysta z mocy dokumentu urzędowego (art. 244 k.p.c.), z którym wiąże się domniemanie autentyczności i prawdziwości tego, co zostało w nim urzędowo zaświadczone, a zatem wykonalność bankowego tytułu egzekucyjnego co do wskazanego w nim zobowiązania.

Jak wynika zatem z ustalonego stanu faktycznego, wierzytelność względem pozwanego była wymagalna, a tym samym dotyczył jej przelew wierzytelności.

Jeśli chodzi o sformułowany przez pozwanego zarzut sprzeczności działań powoda z zasadami współżycia społecznego i ocenę że działania powoda „zmierzą obojętnością” /k.142/ to sąd ich nie analizował, bowiem z treści akapitu umieszczonego ponad tymi ocenami wynika, że dotyczą one wyłącznie formy ponaglenia do zapłaty. Oczywiście jest, że pożyczone pieniądze należy zwrócić i bezsporne jest, że skoro pozwany zwrócił je tylko w części powinien zwrócić kwotę pozostałą co jest zgodne z zasadami współżycia społecznego.

Pozwany nie wskazał też w jaki sposób i jakie prawo powód obchodzi.

Zgodnie z powyższym, Sąd uznał powództwo za uzasadnione i w pkt I wyroku – na podstawie art. 496 k.p.c. – w całości utrzymał w mocy nakaz zapłaty z 30 czerwca 2017 r. wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie tutejszego Sądu w sprawie XII Nc 189/17.

O kosztach postępowania orzekł, w nakazie zapłaty na podstawie art. 98 k.p.c., obciążając nimi w całości pozwanego jako stronę przegrywającą proces w całości. Po wniesieniu zarzutów od ww. nakazu zapłaty na koszty te złożyły się: część opłaty sądowej od pozwu (1.000 zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika powoda w stawce ustalonej na podstawie § 3 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1667 zm.).

/-/ E. Hoffa